

Olaf Scholz beëdigd als kanselier

Achtergrond - 8 december 2021 - Auteur: Marja Verburg

De Bondsdag heeft Olaf Scholz (SPD) vanmorgen gekozen tot de nieuwe kanselier van Duitsland. Daarmee is na 16 jaar een einde gekomen aan de regeerperiode van Angela Merkel (CDU). De nieuwe regering van SPD, Groenen en FDP is vanmiddag beëdigd.

Met 395 voor-stemmen heeft Scholz ruimschoots de benodigde absolute meerderheid van 369 stemmen gehaald. 303 Bondsdagleden stemden tegen, 6 onthielden zich van stemming. In totaal zijn 707 stemmen uitgebracht, 3 waren ongeldig.

"Accepteert u de verkiezing?" vroeg Bondsdagvoorzitter Bärbel Bas direct nadat ze de uitslag van de stemming openbaar maakte. "Ja", antwoordde Scholz luid en duidelijk en met een brede lach. Daarna volgde een lang applaus.

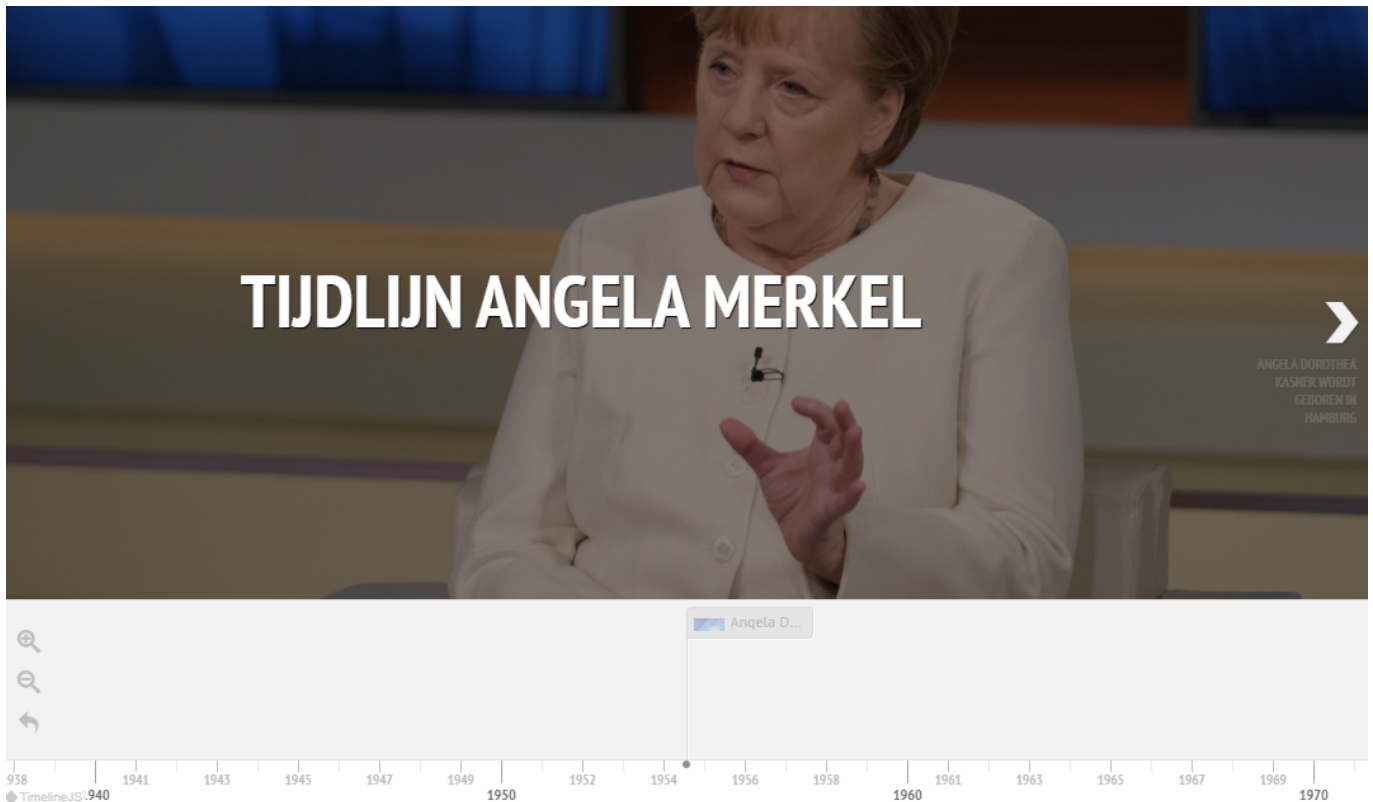
Na zijn verkiezing vertrok Scholz van de Bondsdag naar het iets verderop gelegen Schloss Bellevue, waar bondspresident Frank-Walter Steinmeier hem de officiële benoemingsoorkonde heeft overhandigd. Dat is het moment waarop de ambtstermijn van Scholz officieel is begonnen. Ook de leden van het nieuwe kabinet ontvingen een benoemingsoorkonde van Steinmeier. Weer terug in de Bondsdag nam Bas Scholz de eed af. In Duitsland gebeurt de eedaflegging op het oorspronkelijke exemplaar van de grondwet uit 1949. Aan het begin van de middag zijn ook de nieuwe ministers door Bas in de Bondsdag beëdigd.

Scholz' kabinet telt acht vrouwen en acht mannen. Twee van de ministers, Steffi Lemke (Groenen) van Milieu en Klara Geywitz (SPD) van Bouwen en Wonen, hebben een Oost-Duitse achtergrond. Cem Özdemir (Groenen) van Landbouw is de eerste bondsminister met een Turkse achtergrond. Veel aandacht kreeg de benoeming van Karl Lauterbach (SPD) tot minister van Gezondheid. Hij is arts, epidemioloog en gezondheidseconoom en groeide in de coronacrisis uit tot een belangrijke stem in het coronadebat, die in talkshows en via twitter nadrukkelijk maande tot strenge maatregelen. [Bekijk een overzicht van de nieuwe ministers in ons Naslagwerk Politiek en Staatsinrichting](#)

Staande ovatie voor Merkel

De Bondsdagzitting begon woensdagochtend met een staande ovatie voor Angela Merkel. Zij volgde de stemming vanaf de publieke tribune. Merkel zat niet in de

plenaire zaal omdat ze zich niet meer verkiesbaar heeft gesteld. Na meer dan 30 jaar is ze geen lid meer van het parlement. Met ruim 16 jaar is ze net niet de langstzittende kanselier ooit geworden, daarvoor had ze tot 17 december in ambt moeten blijven. Dat record blijft op naam staan van Helmut Kohl (1982-1998). Wat Merkel gaat doen, is nog niet bekend. Ze wil de komende tijd eerst uitrusten, heeft ze gezegd. Haar verhuizing uit het Kanzleramt naar een kantoor in de buurt, waar ze levenslang recht op houdt, is al begonnen, melden Duitse media.



Nuchtere pragmatische Scholz

Dat Olaf Scholz nu de nieuwe kanselier is, geldt als grote verrassing. Tot de zomer stond zijn SPD op een schamele 15 procent van de stemmen. Maar mede dankzij zijn populariteit begonnen de sociaaldemocraten aan een opmars die eindigde in een verkiezingsoverwinning op 26 september. Toen het erop aankwam, kozen Duitsers voor veiligheid en stabiliteit en stemden ze op degene die het meest op Merkel leek. Dat was niet de wat onhandige CDU/CSU-lijsttrekker Armin Laschet en ook niet de jonge, onervaren Annalena Baerbock van de Groenen. De voorkeur ging uit naar de nuchtere, pragmatische Scholz, de vice-kanselier en minister van Financiën die al had laten zien dat hij crises kan managen. [Lees meer in het portret van Scholz op Duitslandweb](#) of [bekijk de video over Scholz van NU.nl met Duitslandweb-redacteur Marja Verburg](#)

In korte tijd lukte het de SPD, de Groenen en de FDP een regeerakkoord op te stellen. Tijdens de formatie bleef het verrassend stil - uit de 22 werkgroepen die aan een coalitieverdrag werkten, lekte vrijwel niets naar buiten. Pas toen het eind november klaar was, presenteerden SPD, Groenen en FDP hun 177 pagina's tellende [regeerakkoord 'Mehr Fortschritt wagen'](#) (meer vooruitgang wagen) - eensgezind, goed gehumeurd, vol ambitie. "Die Ampel steht", zei Scholz - het stoplicht staat, verwijzend naar de stoplichtcoalitie, genoemd naar de partijkleuren rood-geel-groen. [Lees meer over het regeerakkoord op Duitslandweb](#)

Klimaatbeleid en mensenrechten



De nieuwe regering zal de eerste maanden haar handen vol hebben aan het bestrijden van de coronapandemie, die ook in Duitsland weer tot torenhoge besmettingscijfers leidt en de zorg overbelast. Maar de centrale doelstelling van de stoplichtcoalitie is de strijd tegen klimaatverandering. Klimaatbescherming wordt onderdeel van alle beleidsterreinen, van verkeer en industrie tot bouwen, wonen en landbouw. In het regeerakkoord staat ook dat ministeries elk nieuw wetsontwerp moeten controleren op de effecten op het klimaat, de *Klimacheck*. Ook wil de regering investeren in een modernisering van het land.

In het buitenlands beleid moeten mensenrechten een zwaartepunt vormen, hebben de SPD, de Groenen en de FDP in hun regeerakkoord vastgelegd, met name in de betrekkingen met China en Rusland. Maar net als de vorige regeringen is ook de *Ampelkoalition* afhankelijk van Russisch gas en van goede handelsbetrekkingen met China. De vraag is wat de nieuwe regering hier anders in kan doen.

In Europa streeft Scholz' kabinet naar meer integratie en samenwerking, maar wil ook dat de EU harder optreedt tegen landen als Hongarije en Polen die Europese regels en waarden niet naleven. Merkel vermeed het juist daar een harde lijn in te trekken.

Naadloze overgang

Opvallend is de naadloze overgang van de oude naar de nieuwe regering. Merkel nam Scholz anderhalve maand geleden mee naar de G20-top in Rome waar ze hem presenteerde als haar beoogde opvolger. Daarna werkten ze nauw samen bij de bestrijding van de coronacrisis. Nog voor haar aantreden maakte de nieuwe regering een voorstel voor een aanpassing van de infectieziektenwet

waarmee ze hoopt het aantal besmettingen omlaag te krijgen. Het overleg over de coronamaatregelen met de deelstaten voerden Merkel en Scholz samen.

Als het aan Scholz en zijn coalitiepartners ligt, zit deze regering er zeker acht jaar. Al bij hun aantreden maakten de drie partijen duidelijk dat ze over vier jaar herkozen willen worden om hun plannen uit te kunnen voeren. Veel hangt daarbij ook af van wat de *Ampelkoalition* in Duitsland zelf bereikt: er zijn werelden te winnen met het verbeteren van de digitalisering, het terugdringen van de bureaucratie en het dichten van de gapende kloof tussen arm en rijk.

Aan de goede zin van de partijen en de nieuwe ministers zal het niet liggen. Na jaren in de oppositie willen de Groenen en de FDP eindelijk iets voor hun achterban bereiken en datzelfde geldt voor de SPD, die zich in de kabinetten van Merkel vaak afgeremd zag door de CDU/CSU. Ook met elkaar zien de drie coalitiepartners het zitten. “De partijen zullen groeien in de regering - en beter worden”, zei de nieuwe vice-kanselier en minister van Economie en Klimaat Robert Habeck (Bündnis 90/Die Grünen) bij de ondertekening van het regeerakkoord. Zijn collega van Financiën Christian Lindner (FDP) vulde hem aan: “We willen elkaar als partners niet beperken, maar aanvullen.”

WATCH: The moment Germany's new chancellor, Olaf Scholz, is elected in parliament.

Scholz will lead a three-party coalition of the Social Democrats (SPD), the Greens, and the Free Democratic Party (FDP).

pic.twitter.com/qbzqVON0nQ

— DW News (@dwnews) December 8, 2021

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/47368/olaf-scholz-beedigd-als-kanselier>